

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foale politică

Apare în fiecare Duminică.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir pe săptămână 14 bani, a doua-
oară 12 bani, a treia-
oară 10 bani.

Mersul războiului european.

Pe câmpul de războiu din Galiția în zilele din urmă n'au mai fost lupte mari. — În dimineața zilei de 3 Septembrie n. trupele noastre au părăsit Lembergul, ocupând spre vest de Lemberg poziții cu mult mai bune. — Lembergul nu ni s'a luat, ci noi l'am părăsit din considerațiuni de tactică. — Acum se fac pregătiri pentru un nou atac contra Rușilor; spre acest scop sunt așteptate și trupe germane, cu cari împreună să se dea năvală asupra Rușilor, pentru a-i alunga peste granița Galiției. — În partea de nord a Galiției, armatele generalilor Dankl și Auffenberg, cari se află pe teritoriu rusesc, au continuat bombardarea orașului Lublin, luptând cu vitejie contra Rușilor, cari sunt dealtecum foarte mulți. — Joi, când scriem aceste rânduri, vine vestea, că încă ieri s'a reluat din nou lupta pe întreg câmpul de războiu în partea Lembergului.

În cele opt zile din urmă, armatele germane de pe teritoriul Franței, au mai cuprins o seamă de cetăți de apărare de-ale Francezilor din nordul Franței. — Trupele germane înaintează acum spre Paris, pe care vreau să-l încunjure, voind ca prin aceasta să silească Franța a încheia pace. — Francezii își concentrează toate trupele, voind a forța o luptă hotărîtoare cu Germanii, până când nu ajung la Paris. — Guvernul Franței s'a mutat din Paris la Bordeaux.

În partea graniței dintre Rusia și Germania încă se dau lupte crâncene. — O mare armată rusească a fost nimicită de Germani pe mlaștinele masuriene, între Gilgenburg și Ortelsburg. La 90.000 de Ruși au fost făcuți prizonieri. Incolo nu vin prea multe știri de pe acest câmp de războiu.

Guvernele Angliei, Franței și Rusiei au făcut o învoială, ca nici una din cele trei țări să nu încheie singură pace.

Pe câmpul de războiu cu Serbia, armata noastră a nimicit o divizie sârbească, care pe la Mitrovița încercase să treacă peste Sava în Croația. La 5000 de Sârbi au fost făcuți prizonieri, iar tot cam atâția au căzut în luptă.

Sibiu, 10 Septembrie n.

Din 4 până în 8 Septembrie, pe câmpul de luptă al Galiției, n'au mai avut loc lupte așa mari, ci numai ciocniri mai mărunte. În ziua de 3 Septembrie trupele noastre au părăsit Lembergul, ocupându-și spre vest dela Lemberg alte poziții mai bune.

În zilele următoare armata noastră a primit întărituri de trupe, s'a provăzut cu munițiune și de-ale mâncării, iar în 9 Septembrie a intrat din nou în luptă. Asupra mersului luptei în partea Lembergului, până de prezent n'au sosit știri.

În partea de nord a Galiției, dela Krasnic spre Lublin și Zamosc, armatele generalilor Dankl și Auffenberg au continuat luptele și în timpul acesta. Ba sunt bune speranțe, că luptele acestor armate vor da o favorabilă întorsătură războiului din Galiția.

Pe câmpul de războiu cu Sârbi, trupele noastre au avut o învingere strălucită asupra unei divizii sârbești, care încercase să treacă Sava pe la Mitrovița. Sârbi, să vede, că erau de credință, că de pe malul Savei de către Croația, nu le mai are nimenea grijea. De aceea,

într'una din nopți au dat năvală să treacă Sava. Trupele noastre le-au și lăsat în pace până când au trecut. Dar după aceea, podul făcut de ei a fost îndată bombardat cu tunurile, iar trupa sârbească încunjurată, astfel că nici un Sârb nu s'a mai putut întoarce viu peste Sava. La vreo 5000 au fost făcuți prizonieri. Ceialți au căzut toți în luptă.

Acestea premerse, vom lăsa să urmeze raportul oficios, care s'a dat dela comanda generală a armatei, asupra luptelor din Galiția.

Luptele din Galiția.

— Comunicat oficial. —

Luptele cari s'au purtat pe câmpul de războiu din Rusia, din ofensiva (atacarea) noastră, încă nu au dus războiul la decideră (lupta hotărâtoare). La aripa dela vest, înaintând adânc pe teritoriul dușmanului, iar în Galiția de est apărând pas de pas pământul patriei față de dușmanul covârșitor: trupele noastre au dovedit pretutindenea vechiul renume despre vitejia lor și privesc cu încredere la luptele serioase, cari le mai stau înainte. Descrierea multelor și deosebitelor lupte din săptămâna trecută trebuie să rămână pe seama istoriei. Acuma se poate da decurgerea întâmplărilor numai în linii generale.

La ostul armatei lui *Dankl*, — victorioasă la Crasnic, după o luptă de trei zile, — a început în 25 August armata lui *Auffenberg*, aflătoare între Huczwa și Wjeprz, atacul asupra puterilor inimice, cari înaintau dinspre Cholm spre sud. Din acest atac s'a născut lupta dela Zamosc și Komarow.

În 28 August s'a simțit cooperarea trupelor, comandate peste Belz și Uhnów, ale Alteței Sale imperiale și regale Arhiduce *Iosif Ferdinand*. Fiindcă lângă drumul Zamosc-Krasnostow se aflau față în față puteri în măsură mai slabe, au putut însemnate părți de armată să treacă în 29 August din teritoriul dela Zamosc spre est și se înainteze până la Czesniki. Din contră, dușmanul, care lupta pretutindenea cu cea mai mare vitejie și încăpăținare, și-a îndreptat cele mai puternice sforțări spre terenul dela Komarow, sigur cu gândul de a sparge linia noastră.

Seara armata se afla în linia Przewodow Grodek, Czesniki, Wielatza, formând Grodek și Czesniki așazicând punctele de spargere a frontului. Din partea rusească au intrat în luptă puteri nouă, aduse dela Krylow și Grubiesow. În ziua următoare, armata lui *Auffenberg* a continuat cu încunjurarea începută, iar contrariul cu încercările de a sparge frontul, cari în cele din urmă au dus la încovoierea frontului propriu până la Labunie-Tarnowatka. Între acestea grupa Arhiducelui a putut înainta în general până la drumul Telatyn-Raghanie.

În 31 August încunjurarea dușmanului s'a continuat între luptele cele mai vehemente, după ce s'a făcut și dela nord o încovoiere spre Komarow. La Komarow, deja periclitat până la estrem, Rușii au început retragerea spre Krylow, și Grubiesow, apărându-se totuși, prin loviri ofensive, în toate direcțiunile, mai ales în contra grupeii Arhiducelui, în contra amenințătoarei încunjurări. În fine în orele de după amiază ale zilei de 1 Septembrie eră sigur, că armata lui *Auffenberg*, în care au luptat și trupele vieneze și o grupă condusă de generalul de infanterie *Boroewici*, cu îndârjire și bravură extraordinară, a învins în mod desăvârșit. Komarowul și înălțimile dela sud, lângă Tysowce, au fost luate și Arhiducele a înaintat spre Staroje-Sielo. Roiuri de prizonieri, nenumărat material de războiu, între care 200 de tunuri și multe mitralieze, au căzut în mâinile noastre.

Când s'au dat aceste lupte ale armatei *Auffenberg*, a dat și armata lui *Dankl*, la Niedrzwiza-Duza, adunând mai înainte la râul acesta părți din puterile noastre, cari au fost mers înainte, la vest, pe malul riului Vistula. Această grupă întregă a armatei a străbătut apoi în zilele următoare până aproape de Lublin încunjurându-l.

Deodată cu aceste evenimente, acum schitate, s'a purtat luptă din greu și în Galiția de est. În 27 August au dat de dușman puterile de pe linia Dunajow-Busk, trimise aci pentru a împiedeca invasiunea (năpădirea) dușmanului cu mult mai numărös. Cu toate succesele avute asupra coloanelor, cari dela Dunajow incoa-

ce, luaseră în posesie înălțimile dela vest de Ponorzoy, — părțile noastre de armată, cari înaintau de ambele părți ale drumului Zloczow, nu au putut să străbată în contra dușmanului, care era aci cu mult mai tare, chiar și în artilerie.

În 28 August Rușii au continuat atacul și asupra părților de armată, cari luptau la ostul Lembergului. După amiază nu a mai fost de încunjurat retragerea după Guila-Lipa, în terenul mai restrâns ostic și nordic al Lembergului, mai ales, că aripa dela sud era amenințată din direcția dela Brzezany. Mișcările retragerii au fost făcute în deplină ordine, fără ca dușmanul, care pe semne asemenea era foarte deranjat, să ne fi urmărit în mod mai însemnat.

În 29 August au început Rușii de nouă atacul, pe întreaga linie a frontului, și au trimis forțe dela nord-ostul Lembergului spre sud.

În ziua următoare atacul acesta s'a reînnoit cu vehemența cea mai mare. Mai ales dinspre Przemyslany și Firlejow putea dușmanul să primească necontentit puteri nouă, față de cari trupele noastre, după zădarnica încercare de a elibera, prin loviri ofensive (de atac), părțile nouă de armată, concentrate la vest de Rohatyn, au trebuit să cedeze, retrăgându-se spre Lemberg și Mikolajew.

În toate aceste lupte au suferit bravele noastre trupe perden mari, mai ales dela artileria dușmană, ca număr cu mult mai mare, și provăzută cu tunuri grele moderne.

Reasumând, se poate spune, că noi până acuma am luptat cam în contra a 40 divizii de infanterie și 11 divizii de cavalerie, și am respins cel puțin jumătate din aceste puteri ale dușmanului, pricinuindu-i pierden mari.

Substitutul șefului dela marele stat major: **Höfer** m. p., generalmajor.

Telegramele de Sâmbătă.

Germanii înaintează spre Paris.

Viena, 5 Septembrie. Ziarului „Neue Freie Presse“ i-se comunică peste Olanda din Londra, că pe baza unui raport al ziarului „Times“ Germanii au ocupat orașul Amiens. Foaia „Daily Cronicle“ anunță, că Germanii stau în luptă la Creil și Seulis. Bubuitul tunurilor din aceste lupte se aude deja la Paris.

Geneva, 5 Septembrie. Autoritățile militare au instalat în jurul Parisului posturi pentru observarea orizontului. S'au luat măsuri pentru apărarea edificiilor expuse în contra atacurilor baloanclor germane. La Issy les Moulines au fost făcute stațiuni pentru aviatorii militari.

Geneva, 5 Septembrie. Deodată cu plecarea guvernului francez din Paris a fost transportată și averea (aurul) băncii statului francez. Mai multe ziare din Paris, între cari și „Temps“, s'au mutat la Bordeaux (unde s'a așezat guvernul).

Berlin, 5 Septembrie. „Lokalanzeiger“ anunță: Pentru nesuccesul ofensivei franceze sunt vinovați generalii Serrail, Michel și Foch. Germanii au făcut până acum 130.000 prizonieri. Emigrarea populației Parisului spre nord continuă.

Japonia și Rusia.

Berlin, 5 Septembrie. Ziarul „Amsterdamer Handelsblad“ anunță din Petersburg: Japonia s'a declarat gata a trimite în ajutorul Rusiei câteva corpuri de armată precum și trupe de pionieri.

Față de această știre, ambasadorul Japoniei din Stockholm (capitala Svediei) de-

clară de falsă știre, că Japonia vrea să trimită trupe în Europa. Japonia nu are de gând să pună la dispoziție armata ei altor guverne, fie în Europa, fie altundeva.

Temeri de războiu între Grecia și Turcia.

Budapesta, 5 Septembrie. Isbucnirea unui războiu între Grecia și Turcia devine tot mai cu putință.

Budapesta, 5 Septembrie. Biroul ungar de corespondență comunică următoarea telegramă: „Pester Lloyd“ află din Berlin cumcă e fără îndoială, că situația în Grecia împinge spre fapte hotărâtoare. Că Grecia mobilizează și anume în contra Turciei, este un secret public. Regele Greciei caută să împiedece politica aventuriosă a prim-ministrului grec Venizelos, care este un prieten al Triplei-Înțelegeri, deoarece o întrare în luptă a Greciei ar aduce cu sine și amestecul Bulgariei.

Duminică și Luni.

— Telegramme cenzurate. —

Evacuarea Lembergului.

Budapesta, 6 Septembrie. Din cartierul presei de războiu se comunică oficial: Orașul Lemberg a fost evacuat (părăsit) de trupele noastre din motive strategice și pentru a cruța populația.

Budapesta, 6 Septembrie. Biroul telegrafic și de corespondență publică următorul comunicat cenzurat:

Corespondenții de războiu comunică prin telegrame cenzurate, că în dimineața zilei de 3 Septembrie am evacuat Lembergul ocupând spre vest de Lemberg poziții cu mult mai favorabile.

Acest fapt n'are nici o importanță strategică (pentru războiu) fiind Lembergul un oraș deschis neîntărit. La aceasta se mai adaugă și faptul, că trupele noastre s'au retras în pozițiile lor noi fără luptă, dovadă că Rușii sunt prin luptele de mai înainte din cele 8 zile complet istoviți și prin urmare au trebuit să întrerupă atacul lor.

Lembergul nu ni s'a luat, noi l'am evacuat (părăsit), precum la timpul său Nemții au evacuat orașul Insterburg și precum imediat după aceea s'a dovedit, că evacuarea Insterburgului a fost de lipsă, pentru a ajunge cu armata germană retrasă o victorie strălucită la lacurile mazuriene, în care Germanii au distrus cinci corpuri de armată rusești. Tot astfel putem aștepta și de pe teatrul războiului din ostul Galiției sosirea apropiată a unor vești despre victoriile noastre.

Evacuarea Lembergului n'are desavantajii, pe când susținerea acestui oraș ar fi avut de urmare împrejmuirea noastră. Gruparea puterilor armate în noua situație se pregătește și va avea un efect deosebit, căci Rușii nu se vor putea susține timp mai lung în Galiția.

Budapesta, 6 Septembrie. Biroul telegrafic și de corespondență comunică:

În fața Lembergului n'au loc de trei zile încoace lupte. Pauza urmată în lupte se folosește pentru transportul de muniții și alimente pentru armată. — În fața Lublinului luptele continuă cu vehemență.

Starea luptelor în Polonia rusească.

Budapesta, 6 Septembrie. Pe teatrul războiului galițian au loc numai ciocniri mici între avantgarde și trupele de recunoaștere. Pe teritoriul polon din Rusia ne-am

instalat complet (așezat în toată forma). Dela Cracovia până la Kielce circulă regulat automobilele noastre. Liniile ferate au fost reconstruite. Scrisorile noastre poartă mărci austro-ungare. La Kielce a fost înființat un ziar polon, care e redigat de o persoană din Cracovia.

Budapesta, 6 Septembrie. Din cartierul presei se comunică: Asediul (încunjurarea) Lublinului continuă neîntrerupt. Trupele rusești bătute de armata generalului Dankl apără cu ultimele forțe orașul, a cărui cădere ar deschide trupelor noastre drumul deoparte spre Ivangorod, respective prin acest oraș spre Varșovia, de altă parte spre Breslitz-worsk.

Budapesta, 6 Septembrie. Trupele germane din Slovo-Poldi au ajuns în legătură la Rodoste cu trupele noastre.

De pe câmpul de război francez

Copenhaga (capitala Danemarcei), 6 Septembrie. Din nou se comunică din Paris, că grosul armatei franceze a ocupat poziții între Dijon și Nevers pe înălțimile dealurilor Mozvan.

Budapesta, 6 Septembrie. Biroul telegrafic și de corespondență comunică:

Foile din Berlin raportează asupra situației din Franța. Se spune între altele că Parisul va fi apărat cu cea mai mare îndârjire. Generalul Joffre a adresat trupelor un ordin, ca să-și schimbe tactica (planul de luptă), pentru a încunjuia pierderile prea mari de până acum. Infanteria franceză îndeosebi trebuie să înainteze în șiruri mai puțin adunate și la înaintarea ei trebuie să se apere mai bine cu ajutorul artileriei. Un mare corp de aviatori sboară neîntrerupt în jurul Parisului și a suburbiilor, pentru a urmări aeroplanelor și baloanelor germane. Parisul este de altfel părăsit de populație. Numai gările sunt împoporate de mii de fugari. Presa franceză pune toată încrederea ei în înaintarea armatelor rusești.

Budapesta, 6 Septembrie. Biroul ungar de corespondență anunță:

Din Londra se comunică, că Francezii au evacuat (părăsit) orașul Rouen, spre nord-vest de Paris.

Berlin, 6 Septembrie. Cartierul general comunică: Întăriturile din fața cetății Maubeuge precum și două forturi ale aceluia oraș au căzut. Artileria noastră și-a putut îndrepta ținta spre oraș, care a luat foc în mai multe părți.

Împăratul Wilhelm a luat parte eri la bombardarea întăriturilor dela Nancy (o fortăreață franceză).

De pe câmpul de război din Galiția.

Budapesta, 7 Septembrie. Agenția Telegrafică Ungară anunță: Orașul Lublin, cheia pozițiilor Ivangorod, Varșovia și Brest-Litovsk e aspru bombardată de armata lui Dankl. Dealtmitrelea alte schimbări nu s'au ivit pe câmpul de operații dela nord-ost. Trupele noastre au evacuat (părăsit) Lembergul în liniște, în ciuda tuturor măsurilor drastice luate de dușman.

Vase engleze scufundate.

Berlin, 7 Septembrie. Foaia „Lokalanzeiger“ din Berlin anunță din Rotterdam (oraș în Holanda, țară aflătoare în vecinătatea Belgiei): Treisute de mii dela coasta engleză două vase engleze s'au lovit de mi-

ne și s'au scufundat. Echipagiul (soldați marinari și personalul de serviciu) s'a înecat. Unul din aceste vase este canoniera „Speedy“.

Gazetei „Pester Lloyd“ din Budapesta i-se comunică din Atena (capitala Greciei):

Se susține că crucișătorul englez „Warrior“ a căzut jertfă unei mine austriace în marea adriatică la coasta munteneagră. Numeroase bărci de salvare (scăpare) s'au găsit. Deasemenea au fost aruncate cadavre de marinari englezi pe coasta munteneagră.

Pregătiri pentru apărarea Parisului.

Paris, 7 Septembrie. Se continuă cu înfrigurare pregătirile pentru apărarea Capitalei. Pădurea dela Bologne e ca și rasă de pe fața pământului. Toate drumurile, cari duc înspre Paris sunt baricadate. Voluntarii sosesc cu duimul la Paris. Eri n'au înaintat trupele germane de loc.

Orașul francez Lille plătește 200 milioane de franci despăgubire.

Berlin, 7 Septembrie. Orașului Lille i-s'a cerut să plătească Germanilor o contribuție (despăgubire) de două sute de milioane de franci.

Perderile Englezilor.

Londra, 7 Septembrie. Generalul French dă un comunicat, din care reiese, că situația nu s'a schimbat pe câmpul de luptă. Aliații își susțin încă pozițiile. Germanii asediază (încunjuie) Tremonde-ul, în care sunt și trupe englezești. Englezii, cari până aci susținuseră, că au pierdut numai 4000 de soldați, au dat un comunicat oficial, prin care recunosc, că pierderile armatei engleze sunt zece mii de oameni.

O nouă izbândă a armatei generalului Dankl.

Budapesta, 7 Septembrie. Din cartierul general de război vine următoarea știre: În contra armatei lui Dankl dușmanul a trimis cu trenul numeroase trupe, cari să atace trupele noastre. Afară de luptele, despre cari s'a raportat și pe cari Dankl le-a purtat cu noile trupe rusești, se mai comunică, că trupa noastră de sub conducerea generalului Kestranek a respins pe Ruși după o luptă sângeroasă și a făcut din nou 600 prizonieri Ruși. De altcum, după cât se știe până acum, pe ambii câmpuri de război domnește liniște.

Generalul Höfer, locțiitorul ștabului general.

Ce se petrece în Franța.

Paris, 7 Septembrie. Guvernul a dispus începerea instrucției celor obligați a se prezenta la serviciul de arme în 1914, pentru ca acest contingent să poată fi mobilizat. În locul acestui contingent va fi chemat la serviciu contingentul de recruți al anului 1915, cari vor fi deasemenea instruiți în timp scurt.

Starea în Belgia.

Ostente, 7 Septembrie. Pionerii belgieni au pus sub apă o parte a țării, cu deosebire ținutul Mechal.

Berlin, 7 Septembrie. Belgienii au evacuat (părăsit) orașul Termonda, care a fost asediat (încunjuat) de trupele germane.

Berlin, 7 Septembrie. În Liege se simte lipsa de alimente. Aeroplanelor dușmane au aruncat bombe asupra orașului, cari au produs însă numai pagube materiale.

Köln, 7 Septembrie. Cunoscutul aviator francez Pegoud a sburat spre Bruxela. Ajuns

deasupra teritorului belgian a aruncat foi volante, în cari se comunică populației, ca să fie cu răbdare, căci nu peste mult armatele franceze îi vor libera.

Știri diferite.

Rotterdam, 7 Septembrie. După informațiunile unora din ziare, Anglia a cumpărat o parte însemnată a flotei portugheze. Vapoarele cumpărate sunt 1 vas pancerat, 11 canoziere și 5 torpiloare.

Londra, 7 Septembrie. Vaporul Rino al societății de navigație Wilson s'a lovit de o mină. Vaporul s'a scufundat imediat. Echipagiul și călătorii, afară de 20 Ruși refugiați din Paris, au fost salvați.

Roma, 7 Septembrie. Biroul ungar de corespondență comunică: Generalul sârb Iankovics, însoțit de doi ofițeri superiori sârbi, a plecat în Muntenegru, pentru a conduce operațiunile militare ale Muntenegrinilor.

Marti și Mercuri.

Nimicirea unei trupe sârbești.

Agram, 8 Septembrie. Biroul de presă al guvernului croat a publicat următorul comunicat oficios: Ieri a fost nimicită divizia sârbească a Timocului. Armata Sârbilor voia să treacă Sava la Mitrovița, unde a fost atacată de trupele austro-ungare. Toți, cari n'au căzut, au fost făcuți prizonieri. Până acum sunt prinși la 5000 de inși, iar mult material de război a fost cuprins de armata noastră.

Frank, general de infanterie.

Budapesta, 8 Septembrie. Comanda militară a dat ieri în 7 Septembrie n. următorul comunicat: Imi produce o deosebită plăcere a face cunoscut, că 4000 de inși din armata sârbească au fost făcuți prizonieri, când au încercat să treacă pe teritoriul nostru pe la Mitrovița (nu chiar departe de Șebaț). Din partea bravelor noastre trupe a fost cuprins mai mult material de război. Aceasta e de a se aduce îndată la cunoștința tuturor trupelor.

Arhiducele Friedrich, general de infanterie.

Neutralitatea Italiei.

Roma, 8 Septembrie. Un consiliu de ministri, care s'a ținut aci, a hotărât ca Italia să păstreze și pe mai departe neutralitatea.

Trupe asiatice în Franța.

Roma, 8 Septembrie. Ziarul „Stampa“ aduce știrea, că în Marseille (port de mare francez) au debarcat (s'au dat jos) 30 mii de inși trupe Hindu.

Consiliu de ministri în Viena.

Viena, 8 Septembrie. Ieri la amiază s'a ținut în Viena, sub prezidenția ministrului de externe Berchtold, o însemnată conferință, la care au luat parte ministrul-președinte Tisa, Stürgk, Bilinski, Krobotin, Georgi, Hazai și admirarul Kailer.

Fortăreața Maubeuge a căzut.

Berlin, 8 Septembrie. Din cartierul general se vestește: Maubeuge s'a predat ieri. Au fost făcuți prizonieri 40 mii de Francezi, între cari și 4 generali, iar 400 de tunuri și mult material de război a căzut în mâinile noastre.

În Galiția se dau noi lupte.

Viena, 9 Septembrie. Oficios se comunică, că împrejurul Orașului Lemberg s'a început o nouă luptă.

Țarul Rusiei către Regele Carol

București, 8 Septembrie. Prințul Nicolae al Greciei, care s'a întors zilele acestea din PETERSBURG, a predat Regelui Carol la Sinaia o scrisoare, ce i-a adus-o dela Țarul Rusiei.

Japonia către Franța.

Budapesta, 9 Sept. „Pester Lloyd“ aduce știrea: Japonia a făcut cunoscut guvernului francez, că e hotărât a-i pune la dispoziție o jumătate de milion soldați, dar în schimb Franța să-i lase orașele Tonking și Annam (din coloniile franceze).

Parisul va fi apărat până la extrem.

Rotterdam, 9 Septembrie. Generalul Gallieni a adresat un manifest către locuitorii Parisului, prin care le face cunoscut, că guvernul a părăsit orașul, și el (Gallieni) a primit ordin să apere Parisul. Acest ordin o să-l împlinească până la extrem (cât va putea de mult).

Orașele franceze plătesc contribuțiune de războiu.

Berlin, 9 Septembrie. După cum se spune, Germanii au cerut mai multor orașe franceze despăgubire de războiu și anume: Orașului Lille 7 milioane, Amens trei pătrare de milion, Lens trei pătrare de milion, și Armentiere o jumătate de milion.

Știri și telegrame**sosite până Joi seara la încheierea foii.****Starea Maiestății Sale.**

Budapesta, 10 Septembrie. „Pester Lloyd“ primește din Viena următoarea știre: Maiestatea Sa se află bine. Vestile foilor dușmane, cari scriu despre obosirea și deprimarea Maiestății Sale, sunt scornituri urite și neadevărate.

Generalul Franz Paukert mort.

Tapiosüly-Tapiosap, 10 Septembrie. Generalul de divizie Franz Paukert, care înainte de războiu era în Sibiu, a trecut pe aici, fiind în drum spre Budapesta. Înainte de plecarea trenului Paukert a mers pe peronul gării, de unde nu s'a mai întors. Numai după plecarea trenului din stație a fost aflat între șini trupul disformat al generalului. S'a îndrodus cercetare.

Germanii atacă întăriturile Parisului.

Budapesta, 10 Septembrie. Foia „Az Est“ aduce știrea, că Germanii au început atacul unor forturi din jurul Parisului.

Franța plănuiește noi înarmări.

Roma, 10 Septembrie. Aici a sosit următoarea știre, care s'a făcut oficios cunoscută în Bordeaux: În consiliul de miniștri, care s'a ținut ieri, ministrul de războiu, Millerand a prezentat președintelui Poincaré o ordinațiune spre subscriere. Pe baza acestei ordinațiuni, toți aceia, cari au scăpat odată de miliție, vor trebui să se supună unei noi vizite medicale. Aceia, cari în urma noiei vizite, vor fi aflați de buni, au să între îndată sub arme. Aceia, cari nu se prezentă la cercetarea medicală, vor fi socotiți ca fiind buni pentru armată.

Papa pentru pace.

Roma, 10 Septembrie. Nou alesul Papa Benedic al XV-lea are de gând să dea o enciclică (circulară), prin care să se întrepună pentru încheierea păcii generale.

Neutralitatea României.

Profesorul universitar și fost ministru român **Constantin Disescu**, a publicat un interesant articol în legătură cu neutralitatea României. În cele următoare dăm și noi unele părți din acel articol, în care se face și istoricul cum s'a pus la cale Tripla-Alianța, despre care în timpul din urmă atât de mult s'a vorbit. Iată ce zice profesorul universitar Disescu, în articolul suspomenit și publicat în ziarul „La Roumanie“:

Ideea Triplei-Alianțe (Alianța între Germania, Austro-Ungaria și Italia) s'a prezentat spiritului cancelarului Bismarck în anul 1875.

În ce împrejurări?

În ziua încheierii păcii cu Franța, în 1871 (după războiul franco-german) împăratul Wilhelm de atunci înștiință despre pace pe țarul Alexandru al II-lea al Rusiei, printr'o scrisoare, în care, la urmă, îi mulțamea, spunând că Prusia (țara cea mai mare din împărăția germană de azi) n'o să uite niciodată ce datorește țarului, fiindcă el a împiedecat ca războiul să ia întinderi mai mari. Această scrisoare era semnată: „Pe veci al Dumnitale recunoscător, Wilhelm“.

Dar, ca toate lucrurile omenesti, recunoștința e șubredă, de puțină durată: uneori, ea apasă ca o povară. Împrejurările se schimbă și cu ele și voința noastră.

După sfârșitul războiului dela 1870, Franța se reculege; ea devine mai bogată, se organizează militarmente și vorbește de revanșă (de răzbunare): ea vrea să reia Alsacia și Lorena (aceste două provincii franceze, alipite la Germania după războiul din 1870/71, au fost mereu, de atunci încocoace mărul de ceartă între Franța și Germania). În acelaș timp, se produce răceală între Rusia și Germania: Tratatul dela San-Stefano cade în fața congresului din Berlin.

Germania vrea să-și asigure prietenia Austro-Ungariei pentru cazul când Rusia ar sprijini, ar ajuta Franța. Politica aceasta constă în a slăbi Rusia în țările balcanice. Înlocuind trecerea Rusiei în Balcani cu atotputernicia Austro-Ungariei. Împrejurările se provoacă, dacă nu vin singure.

În 1875, o răscoală a izbucnit în Herțegovina, pentru a ajunge la autonomie, nu pentru a schimbă stăpânul. S'a luat act și în 1878, la Berlin, s'a înscris această clauză (observare) neașteptată, al cărei cuprins este: „Provinciile Bosnia și Herțegovina vor fi ocupate și administrate de Austro-Ungaria“. Era oocuparea vremelnică, ce trebuia să se facă înainte de adevărata alipire a Herțegovinei la monarhie. — Și iată cum s'a legat și s'a întreținut prietenia Germaniei cu Austro-Ungaria.

Aceleaș mijloace fură încercate și cu Italia, dar aceasta nu le dete ascultare și n'a voit să trateze despre oferirea Tunisiei....

Termenul discuției fiind astfel pregătit, când prințul de Bismarck propuse Austro-Ungariei tratatul de alianță, întâmpină, în parte, o bună primire. Zic în parte, fiindcă cerea o alianță atât ofensivă (pentru cazul de atacare) cât și defensivă (pentru cazul de apărare). Dar cu toate stăruințele lui Bismarck, Andrassy consimți numai la o alianță defensivă, amenințând chiar cu dimisia sa. Tratatul fu semnat la Viena în anul 1879 și dat publicității în Februrie 1888.

Avem alte motive să credem că această alianță era numai defensivă. Mai întâi se spune în introducerea tratatului, că e defensiv și chiar prințul de Bismarck, la tribuna parlamentului și în presă, a făcut mereu aceeaș declarație. „Ne temem de Dumnezeu și de nimic altceva, a spus dânsul într'unul din discursurile sale, și această teamă ne face să iubim pe Dumnezeu și să cultivăm pacea“.

Dupăce ai ncheiat alianța cu Austro-Ungaria, foarte obligată prin tratatul dela Berlin, cancelarul de fier (Bismarck) își aruncă ochii spre Italia. Foarte prevăzător el se bizuie pe resentimente. Propune Italiei aceeaș alianță — firește numai defensivă, pentruca să nu jignească sentimentele Italiei față de Franța.

Italia o semnează în 1882. Nici vorbă că alianța păstrează caracterul ei defensiv. Crispi (ministrul italian) era un mare contrar al tratatului de alianță; totuși, când Depretis îi propuse ministerul, nu voi să între decât dupăce va fi văzut tratatul. Socotindu-l defensiv, nu ofensiv, ne zise Crispi, fui pe deplin satisfăcut și-l primii....

Mi se pare, că e hotărât și lămurit dovedit, că tratatul Triplei-Alianțe, pe care noi (România) l'am semnat — dar ținut secret — neîndoiș că nu ne leagă.

Dar, după părerea mea, e un alt motiv, care ne oprește să intrăm în război alături de Austro-Ungaria și de Germania. E ceea ce numim noi în drept o imposibilitate juridică (de neputință după lege).

Când o alianță e încheiată între mai multe state și când unul din semnatori e în războiu cu alții sau rămâne neutru, celelalte state (sau unul din acestea) au dreptul să considere contractul ca rupt.

În adevăr, împlinirea celor spuse în tratat, între astfel de împrejurări, ar putea să fie o vătămare a zisului tratat, chiar față de excontractantul (celce nu-l mai ține). Astfel, în cazul de față, Italia declarându-se neutră, noi nu mai putem fi legați prin tratat — și n'am putea fi chiar dacă contractul ar fi ofensiv — căci cauza care privește orice tratat și orice declarație internațională, este operantă în drept: tratatul e rupt. Iar dacă Austro-Ungaria și Germania continuă să meargă împreună, cauza e că așa vor ele, fiindcă s'au înțeles să transforme o pace înarmată într'un războiu, declarat de aceste două imperii Serbiei și Rusiei.

Să presupunem că Italia iese din neutralitate și intră în războiu cu Austro-Ungaria. Dacă tratatul ne-ar obliga, cu cine ar fi România? Cu Italia sau cu Austro-Ungaria? căci amândouă sunt aliatele noastre. După litera tratatului, dacă acest tratat există, și cu una și cu alta.

Aceasta fiind situația, după declarația de neutralitate a Italiei, noi avem libertatea noastră de mișcare, putem să rămânem neutri, dacă voim, cu dreptul de a eși din această neutralitate când ar cere o nouă stare.

Și pentru a încunjură orice neînțelegeri, și a nu merge în necunoscut, mi se pare că într'o stare ca aceea de acum, ar trebui să pornim consfătuiri cu Italia pentru a ne înțelege limpede, în urma încetării tratatului (contractului) Triplei-Alianțe.

Cazul s'a prezentat până acum de mai multeori. Așa în 1870, Rusia în înțelegere cu Prusia, s'au desfăcut de unele obligațiuni ale tratatului de la Paris din 1856 și

ale convenției ruso-turce din acelaș an, amintind fapte noi în legătură cu acelaș tratat, mai ales în ce privea condiția principatelor românești.

O întrebare se pune: care e atitudinea (ținuta) noastră?

Aud rostindu-se cuvintele: neutralitate; — neutralitate definitivă, dar nu eternă (nu pentru totdeauna); — neutralitate de fapt (ca și când n'ar fi și de drept); neutralitate expectantă (în așteptare); — expectativă. Am cetit de curând în „La Politique“ (foaie scrisă în franțuzește a partidului conservator-democrat din România) un articol intitulat: „Să nu ne încredem“, care sfârșia cu aceste cuvinte: „Numai partidul democrat e pentru neutralitate“.

Aici e o confuzie (o neînțelegere) la mijloc, datorită faptului, că guvernul n'a făcut o declarație formală, care, firește, nu eră obligatorie în drept, dar este în practica internațională.

Când două sau mai multe state sunt beligerante (se luptă), un al treilea stat nu poate fi decât beligerant — în mod principal ori pe lângă el — sau neutru.

Altă situație și altă ținută nu e de luat.

Expectativa (în așteptare) armată sau nearmată poate fi un expedient (lucru hotărât deocamdată), dar să se știe că acest expedient nu înșală pe nimeni, căci oricând dai de un altul mai iscusit ca tine.

Neutralitatea odată hotărâtă, putem să ieșim din ea?

Desigur că da, de îndată ce fapte noi ne-ar arăta trebuința.

Amintesc, ca pildă, ieșirea din neutralitate a unuia din statele cari acuma sunt neutre, ca Italia sau Bulgaria, sau oricare alt fapt ce l'ar aduce viitorul și care e greu de prevăzut sau de formulat (arătat).

Știri diferite.

Din Albania. Principele de Wied a părăsit Durazo, capitala Albaniei, intrând în armata germană din Postdam (lângă Berlin), spre a merge în războiu. Acum vestește o telegramă din Durazo, că răsculații au intrat în oraș. Pe conac (palat) s'a pus un steag turcesc. Conacul a fost închis până la sosirea unui alt principe, — dupăcum au declarat unii dintre albanezi.

O învoială între Marile Puteri din Tripla-Ințelegere. Dupăcum se vestește, Anglia, Franța și Rusia au făcut laolaltă o învoială, prin care ele se obligă, că vor încheia pacea cu dușmanul lor numai toate împreună deodată. Această declarație a fost făcută la Londra și subscrișă de ministrii Grey (pentru Anglia), Cambon (Franța) și Benckendorf (Rusia).

Intărirea Carpaților. Biroul telegrafic ungar a comunicat zilele acestea următoarele: Un ofițer înalt din cartierul (lagărul) presei a declarat, că întărirea Carpaților este sfârșită, astfel că din partea aceasta nu ne poate amenința nici o surprindere.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să între cât mai mulți în șirul abonaților noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o jumătate de an 2 coroane 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

Pregătiri pentru încunjurarea Parisului.

Trupele germane se luptă mereu și fac pregătiri pentru a înainta și încunjiura Parisul, care e oraș întărit. Guvernul francez și cu președintele Franței, Poincaré, pentru a scăpa de orice primejdie, s'au socotit să părăsească capitala Paris, mutându-se în orașul Bordeaux, unde au plecat Joi noaptea spre Vineri în săptămâna trecută. Mulțime mare dintre locuitorii Parisului încă au părăsit orașul, plecând prin toate părțile țării. În capitala Franței au mai rămas numai populația mai săracă. Pentru aceasta guvernul francez, înainte de plecare, a luat măsuri ca locuitorii ce rămân în oraș să aibă de-ale mâncării. Iar președintele Poincaré a adresat țării, din prilejul plecării guvernului francez la Bordeaux, următorul comunicat:

Francezi! De mai multe săptămâni stau trupele noastre viteze în luptă înverșunată cu armata dușmanului. Vitejia soldaților noștri li-a câștigat pe mai multe locuri favoruri însemnate. Dar înaintarea trupelor germane la nord ne silește să ne retragem. Situația aceasta impune presidentului republicii și guvernului o dureroasă hotărâre. Pentru a veghea asupra binelui națiunii, puterea publică are datorința a se depărta pe o vreme oarecare din orașul Paris. Dar distinsul comandant suprem al armatei franceze va apăra cu energie și entuziasm capitala și populațiunea ei patriotică în contra invasiunii dușmanului. Totodată însă trebuie să se continue războiul pe celelalte teritorii ale țării.

Fără legare de pace și fără întrerupere, fără amânare și fără slăbire, se va continua lupta sfântă pentru onoarea națiunii și pentru repararea dreptului vătămat. Nici una dintre armatele noastre nu se află în disordine. Dacă unele din ele au suferit înfrângeri foarte însemnate, golurile au fost astupate fără amânare din partea rezervelor și apelul adresat color obligați asigură nouă mijloace de ajutor, în soldați și în energii.

A rezista și a lupta! Aceasta se fie gândul armatelor aliate: franceze, engleze, ruse și belgiene. A rezista (a se împotrivi) și a lupta, pe când pe mare Englezii ne ajută a tăia legăturile dușmanului nostru cu lumea. A rezista și a lupta, pe când Rușii merg neîntrerupt înainte, pentru a îndreptă spre inima imperiului german lovitura decizătoare (hotărâtoare). Guvernul republicii e dator să facă aceasta rezistență (împotrivire). Pretutindenea se vor ridica Francezii pentru a-și apăra independența (neatârnairea), dar pentru a putea da acestei groaznice lupte întreaga sa putere și întregul său sprijin stăruitor, e neapărat de lipsă ca guvernul să-și păstreze libertatea în pornirile sale.

La dorința autorităților militare guvernul își mută deci reședința la un loc al țării, de unde poate rămânea în continuă legătură cu țara întreagă. Provoacă pe membrii parlamentului a nu rămânea prea departe de el, pentruca în fața dușmanului să poată forma legătura unității naționale cu guvernul și cu colegii lor. Guvernul nu părăsește Parisul fără a fi asigurat întâi cu toate mijloacele cari i-au stat la dispoziție apărarea orașului și a întăriturilor sale. Știa că nu e necesar să recomande admirabilei populațiuni parisiene, ca să fie hotărâtă și cu sânge rece. Poporațiunea arată zilnic, că e la înălțimea importantei ei chemări.

Francezi! Să ne arătăm toți vrednici de aceste împrejurări tragice. În cele din urmă vom stoarce învingerea. O vom stoarce din neobosita noastră voință, prin rezistență și încăpăținare O națiune, care nu vrea să apună, și care pentru a trăi, nu se spărie, nici de suferințe, nici de jertfe: e sigură de învingere.

Cât au costat războaiele mai din urmă.

Războaiele din timpurile trecute par o jucărie față de luptele uriașe, cari s'gudue de prezent Europa.

Cu armatele grozav de mari s'au urcat foarte tare și cheltuelile de războiu.

Astfel Anglia în timpul revoluțiunii franceze și a primului imperiu a cheltuit 26 milioane franci. Rusia a cheltuit dela 1812 până la 1815 peste 311 milioane franci. Dintre aceste, 71 mil. au fost solda. Cheltuefile pentru transportul trupelor pe vremea aceea nu jucau încă nici un rol și pentru întreținerea trupelor nu s'au cheltuit decât 12 milioane.

Soldatul rechiziona (luă) aceea de ce avea trebuință, fără să plătească. Cu totul altă sumă arată războiul Crimeei. În acesta, Rusia a cheltuit 4 miliarde de franci iar aliații au impus țării lor o datorie de 4½ miliarde. Din aceste a revenit (s'au dat) Angliei 1855 și Franței 1660 milioane. Cu mult mai puțin a costat războiul dela 1859 în care ce e drept s'au luptat armate mai mari ca în războiul Crimeei, dar transportul trupelor forțelor apusene n'a costat nimic.

Unul dintre cele mai costisitoare războaie din veacul trecut a fost războiul american, care a costat 25 miliarde; această sumă arată numai cheltueli de războiu directe, cari erau neapărat trebuincioase pentru solda și întreținerea trupelor. Pagubele economice, pe cari le-a avut America de nord au fost de peste 50 miliarde.

Războiul danez dela 1864, fiind de scurtă durată a costat vre-o 180 milioane franci; tot cam atât i-a costat pe prusieni și austriaci aliați.

După războiul franco-german, Germania și-a acoperit cheltuelile din cele 5 miliarde luate dela Francezi. Tânăra republică franceză a plătit afară de această sumă încă 628 milioane cheltueli de ocupațiune, și orașele mai mari, în frunte cu Parisul au mai plătit 251 milioane contribuțiune (dare) pentru trupele germane. Germania și Franța au cheltuit la un loc 12,667 milioane de franci. Socotind pagubele economice, tot la atâta, rezultă o cheltuială totală de 25 miliarde de franci.

Ultimul război al veacului trecut, româno-ruso turc a costat pe-ruși 1075 milioane de ruble

Ce mărfuri exportează România?

Numai de acelea, din cari sunt în belșug!

Trăind în vecinătate cu Regatul Român dela noi se trimit o seamă de mărfuri în România, iar de acolo vin în Ungaria alte mărfuri. Acum, de când cu începerea războiului, mai toate statele au oprit exportul (trimiteră de mărfuri) afară din țara proprie. Intre astfel de împrejurări, credem, că nu e fără interes a spume, ce mărfuri mai exportează România, dat fiind, că în anii din urmă noi am adus mult cucuruz și grâu din România. Iată ce scrie în această privință ziarul „Viitorul“ din București:

În afară de telegramele din străinătate, asupra mersului războiului european și a părerilor mai mult sau mai puțin la loc, cu cari sunt însoțite — unele din ziarele noastre — duc lipsă de știri privitoare la viața noastră din lăuntru țării.

Viața politică fiind cu totul ridicată, în grava stare de astăzi, este de înțeles, că se dă mai multă atențiune chestiunilor cu caracter economic. Prin însăși natura lor însă aceste chestiuni sunt foarte complicate și cer o anumită pregătire.

Iată, de pildă, chestiunea exportului nostru; ea este discutată de unele ziare fără adevărată cunoștință. Se învinuiește de pildă, guvernului, că îngăduie exportul unor anumite articole (mărfuri), făcându-se în această privință învinuiri cu totul neîntemeiate.

Am arătat până acum în amănunte cum stă chestiunea exportului petrolului, care n'a fost oprit de consiliul de miniștri, aceasta în interesul economiei noastre naționale.

Cam același lucru se poate spune, în general, și despre alte articole, despre a căror exportare se publică din când în când știri prin unele ziare ca și cum ar fi vorba de știri „de senzație.“

Nimic mai la loc și mai în conformitate cu interesele generale economice ale țării, decât exportul acelor articole, pe cari pe de o parte le avem din belșug în țară, iar pe de alta nu sunt prevăzute printre articolele a căror vânzare, dreptul internațional o socotește drept o călcare a neutralității.

Avem în țară, — după ce s'au făcut cele mai serioase și prevăzătoare socoteli asupra la ceea ce ne trebuie nouă — un surplus (mai mult) de anumite mărfuri, petrol, grâu, cucuruz din recolta trecută (din anii trecuți), făină etc. Dacă consiliul de miniștri nu a oprit exportul acestor articole a făcut-o tocmai pentru a nu opri cu desăvârșire viața noastră economică.

Avem deci de vânzare anumite mărfuri pentru ori-cine, fără nici un fel de preferință (fără nici o părtinire), și aurul care intră în țară în schimbul lor, este chemat să ușureze în mare măsură urmările crizei financiare, de care, pe de altă parte, toată lumea se plânge cu drept cuvânt.

Așa se spune și se discută în mod serios chestiunea exportului nostru, — nu cu comentarii nepotrivite și cu lipsa cunoașterii stărilor fundamentale, car' constituie această problemă.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 10 Septembrie n.

Sosesc mereu răniții...

Din zilele prime ale acestei luni sosesc mereu, mai mulți sau mai puțini răniți de pe câmpul de război. Sunt tot luptători viteji, cari au dat năvală asupra dușmanului dela nord. A vorbi cu acești voinici e ceva foarte interesant. Fiecare dintre ei știe să spună atâtea amănunte interesante din cele văzute și auzite...

Până acum avem în Sibiu mult peste 1000 de răniți de pe la toate trupele: infanteriști, honvezi, tunari, husari, vânători etc. Intre ei sunt feciori de prin toate părțile și tot felul de națiuni: români, apoi nemți, maghiari, croați, sârbi, slovaci etc.

Pentru petrecerea timpului mai ușor, le-am trimis gratuit feciorilor noștri o seamă de exemplare din „Foaia Poporului“. Dar nu știm încă pe unde sunt toate spitalele private. De aceea observăm, că dacă pe undeva nu s'ar afla foaia, să ni-se aducă la cunoștință și vom trimite cu plăcere la fiecare spital câteva exemplare gratuit, fiindcă știm, că iubiții noștri feciori atât de mult întrebă de „foaia noastră, a poporului“.

† **Galacteon Șagău.** Inregistrăm cu a lăncă părere de rău trista știre, care ni se comunică, cumcă asesorul consistorial din Sibiu, Galacteon Șagău, fost deputat sinodal și congresual etc., după lungi și grele suferințe a adormit în Dom-

nul, în comuna Murăș-Cuieșd, Joi, în 3 Septembrie n. în etate de 71 ani, și a fost înmormântat Duminecă, așezându-i-se sicriul cu rămășițele pământești în cripta familiară din comuna numită, lângă soția sa, care nu cu mult mai înainte se mutase la cele eterne. În decedatul biserica noastră perde pe unul dintre cei mai buni fii ai săi, iar neamul un luptător devotat din toată inima binelui și fericirii poporului nostru. Dragostea sa față de biserică și-a arătat-o defunctul și prin faptul, că împreună cu soția sa, un suflet asemenea superior și nobil, întreaga avere comună au testat-o, după cum suntem informați, bisericii, pentru scopuri culturale și de binefacere. La înmormântarea mult regretatului asesor a participat multă lume, dându-i astfel meritele onoruri din urmă. Anunț fenebru s'a dat din partea familiei și din partea direcțiunii institutului de credit și economii „Mureșana“, al cărui president fusese defunctul. Fie-i odihna lină și memoria binecuvântată! „Tel. Rom“.

Dăruiți gazete, reviste și cărți pentru răniți! Crucea Roșie intenționează a distra militarii răniți din Sibiu prin material de cetire. La portarul hotelului „Boulevard“ și „Impăratul Romanilor“ să pot depune gazete și reviste într'un coș. Locuitorii orașului nostru sunt rugați a contribui cu gazete și reviste cetite în aceste coșuri, iar cărțile sunt a se duce în biroul de informații al Crucii Roșii din strada Bruckenthal Nr. 18. Se pot dărui cărți și gazete în toate trei limbile.

Biroul de informații al Crucii Roșii din Sibiu aduce la cunoștință, că din 9 Septembrie n. a. c. dă informații despre toți militarii răniți și adăpostiți aici în Sibiu. Informațiile verbale se dau în orice zi dimineața dela 10—12 ore în biroul de informații a Crucii Roșii din strada Bruckenthal Nr. 18. Informațiile în scris ori telegrafice sunt a se adresa biroului de informații susnumit, cu indicarea numelui, locuinței, despărțământul trupei a celui rănit, precum și adresa detaliată a întrebătorului. La întrebările în scris și telegrafice, este a se adăuga răspunsul plătit.

Bastoane pentru răniți. Crucea Roșie se roagă de bastoane folosite și trainice pentru militarii răniți, cărora le face greutate a umbla fără sprijin. Cine dispune de astfel de bastoane și dorește să facă răniților un bine, este rugat a le duce în biroul de informații a Crucii Roșii în Sibiu, strada Bruckenthal Nr. 18, între orele 10—12 a. m.

540 de prizonieri ruși în Budapesta. Duminecă în 6 Septembrie au sosit în Budapesta 540 de prizonieri ruși, fiind escortați de jandarmaria și cătanele austriace. În jurul gării din Budapesta s'a stânsese o mulțime de lume să-i vadă. Intre prizonierii ruși au fost și mulți ofițeri, cari au luat parte la crâncenele lupte. În gară acești prizonieri au primit cina, dar cei mai mulți nici n'au vrut să se atingă de ea. O parte dintre prizonieri au fost transportați la Estergom.

Colonel decorat pentru vitejie. Gazeta ungurească din Budapesta „Budapesti Tudosito“ aduce știrea că Maiestatea Sa Impăratul și regele nostru, printr'un ordin preînalt a decorat pe colonelul (obâșterul) *Ladislau Iány* cu ordinul Coroana de fier clasa a III-a pentru vitejie. Colonelul Ladislau Iány ca comandant al brigadei 24 de cavalerie honvezească a dat dovezi de o rară vitejie și de un curaj uimitor într'una din luptele cu rușii, iar călăreții lui, însuflețiți de curajul comandantului, au pornit pe moarte și pe viață contra Rușilor, pe cari i-au alungat din întăriturile lor.

ECONOMIE

Starea agricolă în România.

— După datele oficiale ale ministerului de agricultură. —

Ziarul „Viitorul“ dela 20 August st. v. publică următoarele amănunte asupra recoltei României din acest an:

După știrile primite din diferitele localități din țară, ministerul de agricultură a întocmit starea generală agricolă a țării până la sfârșitul lunii Iulie 1914. Iată cum este această situație.

Marele număr de ploi căzute în timpul primăverii și într'o bună parte din vară au cauzat foarte mult rău agriculturii, împiedicând recoltatul și treeratul cerealelor. În schimb însă ploile au făcut mult bine porumburilor, fânățelor și sămănăturilor făcute târziu. Timpul frumos din ultimele zile a lunii Iulie, a fost prielnic agriculturii și terminării tuturor lucrărilor agricole.

Secerișul a continuat pretutindeni în tot cursul lunii Iulie, iar în a doua jumătate a acestei luni, în mare parte cerealele au fost treerate.

În partea de câmpie a Munteniei și în Dobrogea, treeratul s'a terminat, în Moldova însă, mai cu seamă în partea de sus mai continuă încă treeratul grâului și al ovășului.

Producțiunea grâului, secarei și chiar a orzului de toamnă este în general mijlocie și chiar sub mijlocie, iar pe alocuri chiar slabă, dând mai multe pae de cât boabe și având și foarte multe corpuri streine. În multe localități nu s'a putut obține nici sămânța necesară pentru sămănăturile de toamnă.

Grâul din cauza ruginei și a răcelei din perioada înfloririi, nu a înaintat în condițiuni bune, iar multele ploi din timpul creșterii a făcut ca boabele să rămână ușoare și sbârcite. Pe alocuri, tot din cauza multor ploi, grâul a încolțit în snopi, contribuind și aceasta la micșorarea calității și producțiunii.

Orzul de primăvară și cu deosebire ovășul, au dat producțiuni frumoase și de bună calitate, deși chiar aceste produse au avut să sufere din cauza ploilor și mai cu seamă în locurile supuse inundațiilor.

În schimb însă ploile au făcut mult bine porumburilor, care se prezintă mai în toate localitățile foarte frumos, cu o vegetație foarte bună atingând în multe localități până la o înălțime de doi metri.

Cel semănat mai de timpuriu a înflorit în prima jumătate a lunii Iulie și a legat în condițiuni foarte bune. Față de timpul cald care ține în cursul lunii August, se speră pretutindeni într'o foarte bună calitate și abundență a porumbului.

În ceea ce privește celelalte producțiuni agricole, sfecelele de zahăr și de nutreț s'au dezvoltat foarte mult în mai toate localitățile și se așteaptă o producțiune frumoasă și abundentă (bogată).

Fasolea s'a recoltat, dar a dat puțină producție fiind mănătă; de asemenea cartofii au avut mult să sufere și în multe localități n'au dat nici o producție. În general însă zarzavaturile au avut mult să sufere, din cauza ploilor multe și în special ceapa va da o producție foarte slabă atât în ceea ce privește calitatea cât și cantitatea.

Fânețele în general sunt bune și în foarte multe localități s'au strâns de pe câmp. Pășunile și miriștile au iarbă abundentă, iar vitele găsesc a se hrani cu prisosință; în unele miriști iarba a crescut așa de mare, în cât a început să se coasească pentru nutrețul uscat.

Viile au avut mult să sufere din cauza mamei și a altor boale criptogamice, din care cauză mai toate vor da anul acesta o producțiune foarte slabă și mediocră în calitate.

Aceasta ar fi în trăsături generale, starea agriculturii generale a țării, la sfârșitul lunii Iulie a. c. *St.*

Unele boli periculoase la animale de casă.

Pe cât de folositoare sunt animalele de casă omenirii, pe atât de periculoase ne pot fi acestea, dacă sunt atacate de boli, de cari se pot ușor umplea (infecte) și oamenii ce le îngrijesc.

Este deci de neapărată trebuință, ca fiecare gospodar să le cunoască aceste boli, ca în cazuri de aceste să se poată feri de infecțiune.

După cum ni-i la toți în deajuns cunoscut, că din animalele de casă, mai ales cănele și mâța le întâlnim atât la cei avuți cât și la cei mai nevoiași.

Cănele are serviciul de a păzi avutul, iar mâța de a curăți casa de niște oaspeți nepoftiți adecă de șoareci.

Cu toate încă că fieștecare din aceste animale își are chemarea sa deosebită, totuși vedem nu odată că copii și de multe ori chiar și cei vârtnici se jacă cu ele, nedându-și seama ce urmări grele poate să aibă o astfel de atingere la timp când animalul e atins de o boală oarecare.

I. O boală pe cât de uricioasă pe atât de primejdioasă e fără îndoială *răia*. Boala aceasta o întâlnim mai cu seamă la mâțe și câni și nu arareori și la oameni și e cauzată de niște capușite (insecte de tot mici), cari se încuibă în pielea animalul, producând niște bubulițe mici cari pe lângă o usturime desful de mare cauzează și căderea părului. Acesta este semnul cel mai potrivit, pe care îl poate cunoaște fiecare om și se poate deci și ușor feri de o eventuală infecțiune.

II. O altă boală destul de primejdioasă, care o întâlnim mai ales la câni, e viermelé cordelar (panglica) care trăiește în stomacul cânilor. Ouăle panglicei acesteia stau de obicei în mațul final (sub coadă). De aici vine în botul cânelui, iar din botul cânelui iarăși în stomac, unde se desvoaltă animalul. De punem deci mâna pe botul cânelui, sau dacă cănele atinge cu limba mâna noastră, iar noi prin nebăgare de seamă o aducem la gură, atunci oul acestei panglice ajunge în stomacul nostru, unde începe a se desvolta și înmulți, prefăcându-se într'o umflătură mare, alegându-și pentru aceasta plămâni, mușchii

și nu arareori chiar și creerii. Un individ, care din întâmplare s'a infectat de o astfel de boală, trebuie numai decât să caute scăparea la un medic ghibaci, în caz contrar sfârșește adese cu moarte chinuit de durerile cele mai cumplite.

III. Cea mai primejdioasă boală însă, care se ivește mai ales la câni, este turbarea. Câni atinși de boala aceasta se pot cunoaște pe aceea că pierd pofta la mâncare, fug de lângă casă, aleargă cu capul plecat în jos, fac spume la gură, țin coada spânzurândă, lătratul e amorțit și au aplicare la urlat. Mai târziu devin foarte răutăcioși și mușcă ce întâlnesc, molipsind astfel alte animale și nu arareori și oamenii, cu cari vin în atingere. După câteva zile slăbesc cu totul și devin nesimțitori. Durata acestei boli ține cam 8—9 zile.

Dacă e mușcat cineva de un câne turbat e bine ca mai întâi să ardă rana și apoi să recurgă la ajutorul unui medic specialist. Cel mai bine e însă să se ducă respectivul la un spital special pentru cei atinși de turbare. În țara noastră avem Budapesta.

Se întâmplă însă de multeori că un individ, care a fost mușcat de un câne turbat, nici nu recurge la ajutorul unui medic și nici nu se duce la vr'un spital, ci se lasă în voia întâmplării din simpla cauză, nefiind sigur ori de cănele respectiv e turbat sau ba, și apoi că nici boala aceasta nu se arată îndată după mușcătură. Sunt cazuri unde cei mușcați de câni turbați s'au îmbolnăvit abia după ce ranele s'au fost vindecate.

De regulă un om atins de turbare, este la început neliniștit, aleargă în toate părțile fără să-și poată da seama la ce, pânce în fine copleșit de furia veninului, devine și acesta ca și cănele, periculos pentru cei din împrejurimea sa. În astfel de cazuri scăparea e o raritate.

Trebuie să mai amintesc aici că nu numai mușcătura unui câne turbat este primejdioasă pentru om, ci chiar numai dacă atingem cu mâna botul unui câne turbat și prin nebăgare de seamă o aducem apoi la gură sau la nas, ajunge bacilul turbei în corp producând boala din vorbă.

În vederea faptului, că boalele vitelor de casă pot fi primejdioase și pentru cei ce îngrijesc de ele, e bine, că venind în atingere cu animale să fim cu băgare de seamă. E foarte potrivit și prielnic sănătății dacă după ori ce atingere cu unul din animale ne spălăm mânele.

Ca să ferim animalele de casă de boli impliceoase e bine să le spălăm și să le cersălăm cât se poate de des, căci prin aceasta îndepărtăm ori ce necurătenie de pe pielea și părul animalelor, și apoi și vitele îngrijite astfel se desvoaltă mult mai bine pe lângă că sunt scutite de boli.

Spălatură la timp potrivit și cersălatură zilnic scutesc jumătate din nutremânt.

E Șestac
agr. abs.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din „Foaia Poporului“, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 8 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroană, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă. (Vezi și cele scrise în Nr. 31).

Prețul alimentelor în Sibiu.

1 kg Unsoare de porc dela K	1.92	până	2.20
1 „ Untură	1.76	„	1.80
1 „ Slănină, proasp. „	1.76	„	1.80
1 „ „ veche „	1.86	„	2.40
Ouă 7 până 9 bucăți	.40	„	.40
1 kg pâne, neagră	„
1 „ „ albă48	„	.50
1 „ „ amestecată „	.44	„	.46
1 „ „ de săcară „	.28	„	.32
1 „ făină 1 r. 0	„	.60
1 „ „ „ 1	„	.59
1 „ „ „ 2	„	.58
1 „ „ „ 3	„	.57
1 „ „ „ 4	„	.56
1 „ „ „ 5	„	.55
1 „ „ „ 6	„	.54
1 „ „ „ 7	„	.52
1 „ „ „ 7 1/2 „	„	.48
1 „ „ „ 8	„	.30
1 „ făină de cucuruz „	„	.28
1 „ orez52	„	.80
1 „ gris58	„	.64
1 „ arpăcaș48	„	.64
1 Litru fasole32	„	.32
1 kg linte	„	.80
1 „ mazere	„
1 „ Zahar, în bucăți „	„	1.10
1 „ „ din căciulă „	„	1.08

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

- 31 August: Gyertyámos, Șimand.
 - 1 Septembrie: Hidegkut, Pecica maghiară (com, Arad) Sibiu.
 - 3 Septembrie: Baia de Criș, Cața, Görgény Murăș-Orga.
 - 4 Septembrie: Brad, Cacova, Marcod, Orșova
 - 6 Septembrie: Ciachi-Gârbău, Lupșa, Pojon
 - 7 Septembrie: Arghiehat, Capolnaș, Cernatu, Chichinda mare, Kecskemét.
 - 8 Septembrie: Dobra, Eperjes, Görson, Hodoș, Huedin, Ibașfalău, Lăpușul românesc, Lechința, Lipova, Lunca, Poiana (com. Sibiuului) Racoșul de jos, Sântă-Măria, Sân-Miclăuș, Vaidahaza, Zernești.
- În aceste zile se țin în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Nr. 1167/914 not. 1930

Publicațiune.

Comuna Șercăița va da în arândă pe terminul din 1 Octomvrie 1914 până în 1 Iulie 1916 **crășma comunală** — pe spesele și rizicul lui Folth Lőrincz din Șercaia. —

Licitarea se va ținea în ziua de 20 Septemvrie 1914 la 10 ore a. m.

Condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria notarială în decursul orelor oficioase.

Șercăița, în 30 August 1914.

Primăria comunală.

Nr. 348/914 1928

Publicațiune.

Comuna politică **Boița** (comitatul Sibiuului) din împrejurări neprevăzute a amânat licitarea pentru esarândarea revirului de vânat pe un perod de 6 ani, adecă din 1 Ianuarie 1915 până în 31 Decemvrie 1920, pe 27 Septemvrie a. c. la 3 ore p. m. Prețul strigării 611 cor.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la primăria comunală.

Boița, în 4 Septemvrie 1914.

Primăria comunală.

Pășunat petru oi.

Biserica ev. luterană din Agârbiciu (Szászegerbegy), comit. Nagykovács, arândează pe calea licitației publice, pășunatul pentru oi, pe terminul dela 16 Octomvrie st. n. până la 1 Martie 1915.

Licitatiia se va ținea în 20 Septemvrie a. c. la 3 ore după amezi, la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

1929
Oficiul parohial.

Must de smeură

veritabil, pregătit din smeură aromatică de munte. **Smeură de munte** cu I-a rafinată de zahar. Diplome dela expoziția farmaceutică din Budapesta 1912. Se capătă cumpănit și în sticle de 1/4, 1/2 și 1 litru cu prețurile cele mai ieftine de zi. Un coli de postă cor. 8— franco la fiecare stație de postă. La comande mai mari rabat corespunzător. Farmacia la „Vulturul negru“ alui CAROL MÜLLER, Sibiu, Palatul baronului Brukenhal 1859

Nr. 1711/1914 not. 1931

Publicațiune.

Casa cărcimei comunale provăzută cu licență pentru măsurarea beuturilor. a comunei Ludușor (comitatul Fogaras) și apartămențele aceleia, din 1 Octomvrie 1914 începând, până în 31 Decemvrie 1915 inclusive, se va esarânda pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 30 Septemvrie st. n. 1914, la 9 ore a. m. în cancelaria comunală din Ludușor.

Prețul strigării: 500 coroane, după care este a se depune vadiul de 20%.

Condițiunile detaliate se pot vedea ori și când la casa Comunală și la cancelaria notariului cercual.

Ludușor, în 8 Septemvrie 1914.

Primăria comunală.

Copii în cost

să primesc într'o familie maghiară, unde se dă la dorință flecăruia și privat. Tot acolo să pregătesc cu succes și pentru examene suplenitoare. Adresa respectivei familiei se poată afla la administrația acestei foi.

1927

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai bune stoffe de
primăvară și vară în mare
asortiment.

Noutățile

soșite chiar acum, pentru haine
debărbați stoffe

indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestminte precum:
Sacko, Jaquete și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglam“, cari
sa află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confe-
cționate în atelierul meu, imi per-
mit a atrage deosebita atențiune
a On. domi preoți și teologi ab-
sovenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniforma, după prescripție croi-
tura cea mai nouă.

Prima neguțătorie mare
de vinuri

Ludwig Fronius

Fabrică de liche-
ruri și serbătorie
de rachuri
Mare neguțătorie
de rachuri de
Drojdii, Trevere și
Prune

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:

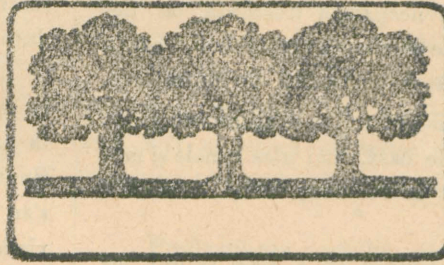
Țuică veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.

**Berea albă și neagră din
Bereria dela Trei-Stejari**

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Acastă bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cari o cunosc.
atât la orăse
cât și la sate

Că berea noastră
e foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
înmulțese
meru

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beutură
Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein
SIBIU.

1867

MOBILE lucrate solid și
conșiențios

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

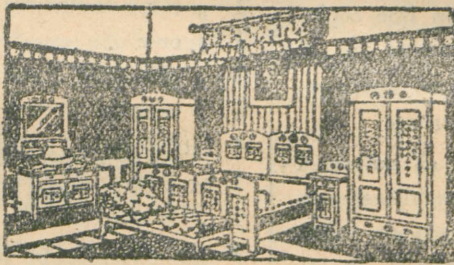
Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

mobile de tot felul
pentru tineri nou că-
sătoriti, mobilări de
hoteluri, vile, insti-
tute, cafenele și
restaurațiuni

— Telefon Nr. 47 —
cu legătura în casa. întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai culante condiții
de polițe (pentru învățători
confesionali și preoți români avantagii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare
garantată de interese de 3%

Asigurări simple și mixte cu
participare de 40% la câștig.

Asigurări mixte cu solvirea ne-
condiționat de două ori a capăt.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte
ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755,858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635,328-12
In total a fost la Transsyl- vania la 31 Dec. 1913	asig. pe viață	12.067,702-
	asig. de foc	144.436,368-
Capital de fondare și rezerve		2.696,458-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit
la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orăse
și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Pastă de dinți

KALODONT
Apă de gură

I Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plate de
izolat — Cement — Gips — Impletituri de
drot — Drot de îngrădit cu ghiapi — Imple-
tituri de trestie pentru stucatură — Scocuri
din fier covăcit și vărsate — CăhăH etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

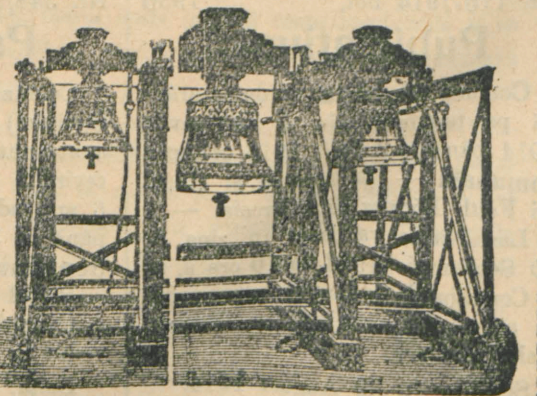
**Urmașul lui WILHELM GOTTSCHLING
IOAN SCHIEB**

Turnătorie de clopote, de armaturi și recvizite pentru pompieri
Sibiu, Poschengasse Nr. 11 — Telefon Nr. 306

Biroul:

Str. Cisnădiei Nr. 30.
— Telefon Nr. 298 —

Execută tot felul de că-
delnițe bisericesti, feșni-
ce, policandre, clopote
pentru biserici și școli,
clopoțele de cioae pen-
tru vite, toate recvizitele
pentru pompieri, aseme-
nea și toate lucrările și
reparaturile ce se țin de
această branșe, pe lângă
garanție. Mă învoiesc și
la plățirea în rate.

Clopote vechi le primesc în schimb